

Les últimes lletres

L'Empordà, terra de mites

Carles FAGES DE CLIMENT

Somni de Cap de Creus.

Col. Poesia, 53.

Quaderns Crema.

Barcelona, 2003. 247 pàgines.

Recuperat per celebrar el centenari del seu autor i editat íntegrament per primer cop, avui tenim l'oportunitat de llegir un llibre que esborra el temps, un text ple d'ironia, de perfecció formal i gran lirisme, un poema de mites i déus, uns versos empordanesos, nascuts, fets i extrets de l'Empordà, on se'ns confessa que «l'aigua és d'un verd pregon / i aquesta terra, la millor del món».

Carles Fages de Climent (1902-1968), escriptor oblidat per qüestions extraliteràries, va treballar llargament en aquest poema de gran diversitat formal i de registres, però al mateix temps amb una especial unitat temàtica. El lector comprova, a través del paisatge empordanès, com el paganisme i el cristianisme es barregen en un procés de superposició de cultures. La mitologia de la Grècia clàssica ocupa les costes empordaneses, on reneix una antiga cultura, convertida pel pas del temps en ruïnes d'un passat etern, que servirà al cristianisme de base per fer créixer les seves arrels.

Els mites grecs (Zeus, Pan, Pasífae, Orfeu, Calipso...) apareixen a la primera part del *Somni de Cap de Creus*, on l'autor dóna mostres del seu enorme coneixement i domini de l'antiguitat en poetitzar els mites empordanesos (Pirene i Hèracles, Afrodita...) i repartir la costa entre tots els déus i deesses de la Grècia antiga. El poeta no recorda un passat gloriós, ni tampoc evoca un paradís perdut, sinó que trasllada el mite a casa seva (el poeta es troba a «l'Empordà, que és com si fos a Grècia») i recrea un nou paradís ple de vida, que encara respira i que ha aconseguit l'eternitat.

Després d'un viatge poètic per la més grega de les nostres costes, ens trobem amb un breu parèntesi on l'escriptor concentra el seu vessant irònic i realitza una mena de Jocs Florals olímpics que reuneixen tots els déus a la cala Tamariua. Aquesta segona part

fa de pont entre les altres dues i ens recorda que les Gràcies de la *Primavera* varen inventar la nostra dansa nacional: «La trilogia boticel·liana, / la mà en la mà, si el vent fa cornamusa, / amb un perfil sacerdotal de musa, / com un miracle, inventa la sardana»

La tercera i última part, aparentment més heterogènia, deixa lloc a la presència cristiana a l'Empordà. Se'ns parla de Carlemany i els dotze pars, de Sant Pere de Roda o del camí de Sant Jaume, però també se'ns ofereixen retrats de la vida popular com l'escena quotidiana d'*El banc del «Si no fos»*.

Somni de Cap de Creus ens invita a viatjar per la ment del mateix Fages, a realitzar un viatge oníric però de gran lucidesa, un recorregut pels racons de la nostra terra, encara verge, encara humil i desitjada, un Empordà que el poeta omple de prestigi i que a través de la poesia esdevé etern.

Albert Carol Bruguera

